

ضرورت برپایی مراکز اطلاع رسانی داروها و سموم

امروزه با گسترش و تولید داروها و سموم جدید، نیاز به آگاهی و دسترسی به اطلاعات مربوط به این عناوین به منظور ارتقاء توانمندیهای گروه پزشکی در همه ابعاد ضروری به نظر می رسد. علاوه بر این، هدف از راه اندازی این مراکز کمک به مردم، بیماران، مسمومین و خانواده های ایشان برای جلوگیری از مراجعه بی مورد به مراکز درمانی و پاسخگویی به سوالات دارویی می باشد.

از دهه ۶۰ میلادی، مراکز اطلاع رسانی دارویی در اغلب دانشگاههای علوم پزشکی جهان شروع به فعالیت نمود. این مراکز در دانشگاهها، بیمارستانها، دانشکده های داروسازی و دیگر سازمانهای وابسته تاسیس شده اند و آمار و گزارشات این مراکز در تصمیم گیری ها و سیاستگذاری های بهداشتی، درمانی و آموزشی همان کشور مورد استفاده قرار می گیرد. از آنجا که گزارشات و اطلاعات این مراکز تنها قابل استفاده در همان کشور می باشد، فعالیت اینگونه مراکز در هر کشوری برای ارتقاء امنیت دارویی مصرف کنندگان و دسترسی به آمار، ارقام و اطلاعات منطقه ای و کشوری ضروری می باشد.

شرح فعالیت های مرکز ملی اطلاع رسانی داروها و سموم

برخی از فعالیت هایی که این مرکز در جهت تحقق اهداف خود انجام می دهد به شرح ذیل می باشد :

- پاسخ به سوالات دارویی عموم مردم و گروه پزشکی (سوالات تخصصی)
- ارائه اطلاعات لازم مربوط به کنترل موارد مسمومیت به گروه پزشکی، بیماران مسموم و همراهان آنها
- کمک به کاهش مراجعه بی مورد به مراکز درمانی و اورژانس ها با ارائه نمودن اطلاعات ضروری به صورت تلفنی

• کمک به گسترش و ارتقاء مراکز اطلاع رسانی داروها و سموم در سطح کشور

• کمک به برگزاری دوره های آموزشی، سمینار و بازآموزی، چاپ و انتشار پوستر و پمفلت های آموزشی جهت گروه پزشکی

• همکاری با گروه پزشکی و ارائه آموزش های لازم در جهت ارتقاء خدمات دارویی

• گردآوری مشکلات دارویی از قبیل مواد اولیه، بسته بندی، فرمولاسیون و عوارض داروها و پیشنهاد راه حل لازم

• برگزاری هفته پیشگیری از مسمومیت ها با همکاری معاونت های غذا و دارو دانشگاههای علوم پزشکی کل کشور

• ارائه برنامه در رسانه های عمومی با موضوعات مختلف اطلاعات دارویی، کنترل و پیشگیری مسمومیتها و نحوه مصرف صحیح داروها

ابزار و منابع اطلاعاتی مرکز ملی اطلاعات دارویی و کنترل مسمومیت ها

پاسخگویی به سوالات عمومی و تخصصی در خصوص اطلاعات دارویی و موارد مسمومیت در این مرکز با استفاده از کتب و نرم افزار های روزآمد دنیا صورت می گیرد. از این میان می توان به نرم افزار Micromedex، اینترنت، بهره گیری از کتب مرجع پزشکی، طب داخلی، کودکان، زنان، علوم پایه، سم شناسی و مسمومیت، داروسازی، گیاهان دارویی، آرایشی و بهداشتی و فارماکوپه های معتبر دنیا اشاره کرد.

پس از ثبت سوالات تلفنی توسط کارشناسان پاسخگو در فرم مخصوص، فرم ها توسط مشاور علمی مرکز بررسی و تصحیح می شود. لازم به ذکر است پس از بازبینی و بررسی فرمها، چنانچه مواردی خصوصا با موضوعات بروز مسمومیت و یا بروز عارضه ناخواسته دارویی وجود داشته باشد، از آنجاکه نیاز به پیگیری و پاسخ تکمیلی دارد، تماس مجدد با فرد سوال کننده صورت می گیرد.

در مرحله بعد جهت گردآوری اطلاعات، فرمهای بررسی شده شماره گذاری می شود و در مورد فرمهایی که نیاز به پیگیری مجدد و یا تهیه گزارش علمی دارند، اقدامات ضروری صورت می پذیرد. در پایان هر ماه، هر فصل و همچنین در پایان هر سال، داده های خام طبقه بندی و آماده پردازش می گردد. همکاران مرکز به همین منظور اقدام به جمع آوری اطلاعات آماری و بررسی فرمهای ثبت شده در هر ماه به تفکیک مشخصات بیمار و نوع سوال، تاریخ و ساعت تماس و ذکر منبع مورد استفاده در تهیه پاسخ می نمایند و

در نهایت این اطلاعات به صورت مدون جهت اطلاع مسئولین امر ارسال می شود. اغلب این اطلاعات بصورت پوستر و مقاله در مجامع علمی مرتبط ارائه می گردد .

شرح وظایف کارشناس مرکز اطلاع رسانی داروها و سموم

- پاسخگویی به سوالات تلفنی مربوط به اطلاعات دارویی و موارد مسمومیت
- تکمیل فرم اطلاعات مربوط به اطلاعات درخواستی تلفنی
- ثبت اطلاعات درخواستی، ارزیابی و بررسی آنها
- همکاری در شماره گذاری فرمهای درخواست اطلاعات در طول ماه
- همکاری در تهیه گزارش ماهانه اطلاعات درخواستی
- همکاری در تهیه گزارشات سه ماهه و سالانه
- همکاری در تهیه پمفلت، کتابچه، پوستر و هر گونه موارد انتشاراتی جهت اطلاع رسانی به گروه پزشکی در خصوص داروهای جدید و اطلاعات جدید
- تهیه مکاتبات اداری
- همکاری در ارائه سخنرانی در سمینارهای علمی
- همکاری در ارائه آموزش به گروه پزشکی در قالب سمینار و بازآموزی
- کمک به اجرای کارگاههای آموزشی اطلاع رسانی داروها و سموم